

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Praha

Inspekční zpráva

**Speciální základní škola pro žáky se specifickými poruchami
učení, Praha 6 - Řepy, U Boroviček 1**

U Boroviček 1/648, 163 00 Praha 6 - Řepy

Identifikátor školy: 600 021 114

Zřizovatel: Magistrát hlavního města Prahy, Mariánské nám. 2, Praha 1

Magistrát hlavního města Prahy, Mariánské nám. 2, Praha 1

Termín konání orientační inspekce: 15. - 18. ledna 2001

Čj.	015 031/01-5103
Signatura	oa6ou211

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Speciální základní škola pro žáky se specifickými poruchami učení, Praha 6 - Řepy, U Boroviček 1 sdružuje:

- Speciální základní školu (kapacita 120 žáků)
- Školní klub (kapacita 120 žáků)
- Školní jídelnu (kapacita 200 jídel)

Škola je příspěvkovou organizací. Ve školním roce 2000/2001 vzdělává 113 žáků se specifickými poruchami učení v 10 třídách druhého stupně základní školy.

Škola vznikla ve školním roce 1998/1999 v pronajatých prostorách SOU a OU. Areál učiliště, které zaniklo k 30.6. 2000, nyní využívá společně s domem dětí a mládeže a domovem mládeže. Tyto dvě organizace jsou v areálu v nájmu. Vedení školy postupně upravuje a vybavuje nově získané prostory pro potřeby ZŠ.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk, matematika

Časová dotace obou předmětů koresponduje se schváleným učebním plánem. Výuka probíhá podle vzdělávacího programu Obecná škola, schváleného MŠMT 17.3. 1997 pod č.j. 12035/9720. Členění učiva do jednotlivých ročníků se dle předložených časově tematických plánů a kontrolovaných třídních knih zčásti obsahově neshoduje se závaznými osnovami. Kapitola dělitelnost je v rozporu s osnovami matematiky vyučována v šestém ročníku, v plánu sedmého ročníku chybí kapitola lineární funkce a graf lineární funkce. Dokonavá a nedokonavá slovesa jsou vyučována v rozporu s osnovami českého jazyka v osmém ročníku. Úprava tematických plánů ve smyslu dodržení osnov byla zčásti provedena v průběhu orientační inspekce. Kontinuita výuky mezi ročníky je zajištěna běžnou komunikací mezi vyučujícími a tím, že učitelé zpravidla vyučují svůj předmět následně ve více ročnících. Předmětové komise ani metodická sdružení nejsou zřízeny. Bezprostřední příprava pedagogů na výuku je na velmi dobré úrovni. Sledované vyučovací hodiny měly ve většině případů stanoveny výukové cíle, které vyhovovaly potřebám jednotlivých žáků a byly v souladu se zásadou návaznosti a kontinuity vzdělávání. Učitelé v jednotlivých třídách jsou systematicky seznamováni s aktuálními diagnózami žáků se specifickými poruchami učení.

Výuku českého jazyka a matematiky zajišťuje osm učitelů. Čtyři z nich mají odbornou a pedagogickou způsobilost v souladu s obecně závaznými právními předpisy. Jeden učitel má k výuce matematiky pouze odbornou způsobilost, jedna učitelka nyní dokončuje studium na pedagogické fakultě. Absence odborné a pedagogické způsobilosti ve sledovaných hodinách výraznějším způsobem negativně neovlivnila kvalitu výuky.

Škola disponuje dostatkem vhodných prostor pro výuku. Všechny kmenové učebny odpovídají psychohygienickým zásadám, menší rozměry však zpravidla neumožňují aktivní relaxaci ani větší variabilitu rozmístění pracovních míst. Rezervy jsou ve vybavení běžných tříd moderní didaktickou a audiovizuální technikou (nedostatečný je především počet zpětných projektorů, videopřehrávačů, televizorů) a v oblasti celkové podnětnosti prostředí (na stěnách i nástěnkách není dostatek podpůrných materiálů vztahujících se k právě probíraným tématům). K dispozici je specializovaná učebna vybavená výpočetní technikou a základními didaktickými programy.

Pro výuku českého jazyka je využíváno fondů školní knihovny. Knihovnu převzala škola v tomto roce od rušeného odborného učiliště. Knihovní fond je zčásti zastaralý, chybí především novější encyklopedická literatura. V uvolněných prostorách sousedících s knihovnou je připravována studovna využitelná pro výuku literatury.

Větší část sledované výuky korespondovala se současnými metodickými požadavky. Vyučující vhodně střídali činnosti a vyučovací metody, využívali názorné pomůcky. Zohledňovány byly individuální potřeby žáků. V některých vyučovacích hodinách naopak byly zjištěny v těchto oblastech rezervy. (Nebyly důsledně respektovány zásady práce s žáky s SPU, do výuky nebyly zařazovány relaxační činnosti, nebyla dodržována zásada názornosti a individuálního přístupu.) Nedařilo se vždy aktivní zapojení všech žáků do výchovně vzdělávacího procesu. Rezervou všech sledovaných hodin bylo malé využívání práce s dalšími zdroji informací a samostatného aktivního učení. Organizační pokyny vyučujících byly ve všech případech jasné, srozumitelné a odpovídající možnostem žáků. Množství informací bylo přiměřené specifickým podmínkám tříd. Vyučovací čas byl efektivně využit. Učivo bylo interpretováno věcně správně.

Učitelé aplikovali ve většině hodin vstupní i průběžné motivační metody. Žáky se zpravidla pro práci dařilo zaujmout. Převážně pozitivní, objektivní a zdůvodněné hodnocení působilo jako další důležitý motivační prvek. Při řešení úkolů byla žákům poskytována přiměřená pomoc. Žáci jsou vedeni k sebekontrolě. Při hodnocení jsou respektovány individuální dispozice, je oceňována snaha a pokrok.

Pravidla jednání stanovená školou jsou žáky akceptována a respektována. Komunikace mezi žáky a pedagogy je založena na vzájemné důvěře. Vyučující svým přístupem kladně ovlivňují psychosociální podmínky výuky. Verbální a neverbální komunikace vyučujících je na velmi dobré úrovni. Žáci projevují pozitivní vztah k výuce. Dílčí rezervy jsou v oblasti důsledného a promyšleného rozvíjení komunikativních schopností žáků.

Plánování a příprava výuky má především v oblasti rozdělení obsahu výuky do ročníků citelně slabá místa. Rezervy byly shledány v podmínkách výuky, které jsou především v materiální oblasti průměrné. Organizace, formy a metody výuky vykazují téměř rovnováhu mezi pozitivy a negativy. Pozitiva převažují v oblasti motivace a hodnocení a v oblasti interakce a komunikace.

Úroveň výuky českého jazyka a matematiky je průměrná.

Tělesná výchova

Časová dotace předmětu odpovídá schválenému učebnímu plánu. Kontinuita výuky ve škole je zajištěna. Vyučující se řídí rámcovým časově tematickým plánem, který obsahově koresponduje s osnovami. Dokument respektuje podmínky školy i specifika ročních období a je závazný pro všechny učitele tělesné výchovy. Rezervy jsou v řazení jednotlivých tematických celků.

Škola pravidelně organizuje lyžařské výchovně výcvikové zájezdy, které zahrnují výcvik na sjezdových i běžeckých lyžích. V průběhu školního roku funguje jeden sportovní kroužek, do kterého dochází 17% žáků školy. Škola pořádá přebory a soutěže v různých sportech, žáci se zapojují i do soutěží pořádanými jinými subjekty. Pravidelná je účast na Pražských dětských olympijských hrách. V oblasti tělesné výchovy škola spolupracuje s Domem dětí a mládeže. Školní sportovní klub není při škole zřízen, zdravotní tělesná výchova se jako samostatný předmět nevyučuje.

Výuka Tv byla v době inspekce realizována pěti učiteli, čtyři z nich měli ukončené vysokoškolské vzdělání v oboru „učitelství tělesné výchovy“ nebo speciální pedagogiky a splňovali podmínky odborné i pedagogické způsobilosti (dále OPZ). Jedna vyučující je bez OPZ. Personální podmínky jsou velmi dobré, v mladém kolektivu jsou rovnoměrně zastoupeni ženy i muži. Materiálně technické podmínky jsou průměrné. Škola má hřiště s nevhodným asfaltovým povrchem, které umožňuje zejména nácvik a provozování míčových her. K výuce jsou využívána i vzdálenější hřiště a areál v lesoparku Hvězda. V zimním období a v období nepříznivých povětrnostních podmínek žáci cvičí v pronajatých tělocvičnách, v posilovně a v herně stolního tenisu. Vybavení školy tělovýchovným nářadím a náčiním je standardní.

Tělesná výchova probíhá v několika třídách současně, v jednom dni v týdnu. Hodiny jsou spojovány do dvouhodinových celků. Toto organizační uspořádání není z hlediska psychohygieny optimální, reflektuje však reálné podmínky školy. Výuka chlapců a dívek je zčásti realizována odděleně, zčásti koedukovaně. Vzhledem k omezeným prostorovým možnostem tělocvičen jsou žáci členěni do skupin, které cvičí na stanovištích pod dohledem jednotlivých pedagogů. Úvodní a závěrečné části hodin jsou realizovány společně. Sledovaná výuka byla zahajována nástupem, při kterém byli žáci seznamováni s předpokládaným obsahem hodin. Nástup splnil i kontrolní funkci (obutí žáků, cvičební úbory, odložení hodinek a dalších nevhodných předmětů). Následovalo rušné rozcvičení a průpravná cvičení. V hlavní části sledovaných hodin jsou vhodně střídány rozmanité činnosti, do výuky jsou zařazovány i prvky zdravotní tělesné výchovy. Organizace výuky je plynulá, vhodně je poskytována pomoc cvičencům, respektovány jsou i ostatní zásady bezpečnosti. V průběhu cvičení je rozvíjen smysl pro kooperaci a vzájemnou toleranci. Fyzická zátěž ve sledovaných hodinách nebyla optimální (vzhledem k možnostem žáků mohla být vyšší). Nedostatky byly zjištěny ve vedení pedagogické dokumentace. Systematicky nejsou zaznamenávány somatické ukazatele, výsledky kontrolních cvičení a měření, podklady pro klasifikaci apod. Také zápisy v třídních knihách nemají potřebnou vypovídající hodnotu.

Vstupní motivační metody nebyly systematicky využívány, v průběhu hodin se však žáky dařilo ke cvičení motivovat. Závěry hodin nebyly vždy využity ke zhodnocení výkonu žáků. Systém hodnocení žáků není detailněji propracován, některé vhodné způsoby motivace jsou opomíjeny (zcela chybí tělovýchovné nástěnky).

Komunikace mezi učiteli a žáky je na velmi dobré úrovni. Projevy nežádoucího chování žáků se ve sledovaných hodinách nevyskytovaly.

Plánování a příprava výuky jsou velmi dobré, stejně jako personální podmínky výuky a organizace, formy a metody výuky. Materiálně technické podmínky, psychohygienické podmínky, motivace, hodnocení, interakce a komunikace jsou průměrné. Celkem je kvalita výuky průměrná.

Hodnocení kvality vzdělávání:

V oblasti plánování výuky jsou pozitiva a negativa téměř v rovnováze. Personální, materiální i psychohygienické podmínky jsou průměrné, stejně jako organizace formy a metody výuky. Pozitiva převažují v oblastech motivace, hodnocení, interakce a komunikace. Celkově je kvalita výchovně vzdělávacího procesu ve sledovaných oblastech průměrná.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Dlouhodobé koncepční záměry ředitelky vycházejí z hodnocení možností školy a potřeb regionu, jsou reálné a korespondují s požadavky rodičů žáků i zřizovatele školy. Současnou hlavní prioritou je další zkvalitňování výchovně vzdělávací práce a zlepšení materiálního vybavení školy. Vzhledem k předpokládanému nárůstu počtu žáků plánuje ředitelka dílčí stavební úpravy v prostorách prvního podlaží budovy za účelem rozšíření kapacity školy a zlepšení učebního prostředí i zázemí výuky.

Písemně zpracovaná koncepce je rozpracovávána do ročních plánů práce, na které navazují konkrétní týdenní plány. Na tvorbě těchto dokumentů se podílejí svými návrhy a připomínkami učitelé a ostatní pracovníci školy. Dlouhodobé, střednědobé a krátkodobé (týdenní) plány vytvářejí provázaný systém s vymezenými základními cíli v jednotlivých oblastech práce školy.

Výuka ve škole probíhá dle schválených učebních plánů, v souladu s Rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 19.7. 2000, vydaným MŠMT ČR pod č.j. 23 752/2000-21.

Schválený učební plán je rozpracován v souladu se zájmy a potřebami žáků. Žáci využívají nabídky čtyř volitelných předmětů.

Rezervy byly konstatovány v plánování výuky některých sledovaných předmětů (viz hodnocení kvality vzdělávání).

Mimo výuku nabízí škola žákům možnost účastnit se činnosti kroužku tělesné výchovy, zaměřeného převážně na florbal a kroužku výtvarné výchovy. Žákům osmých a devátých ročníků je nabízeno doučování z českého jazyka.

Podle celoročního plánu probíhají celoškolské akce zaměřené na podporu aktivního trávení volného času dětí a na zlepšování vztahů mezi školou, rodiči a veřejností. Protidrogový koordinátor vypracoval na školní rok 2000/2001 projekt protidrogové prevence, zaměřený především na získání dětí pro aktivní trávení volného času a rekreační sport.

Plánování je na velmi dobré úrovni.

Organizování

Kompetence zástupkyně ředitelky školy a správce budov jsou dány pouze ústní dohodou, písemně nejsou stanoveny. Pracovní náplň ostatních pracovníků je jasně vymezena v zpracovaném organizačním řádu školy. Součástí této vnitřní směrnice školy jsou i řády odborných pracoven.

Organizační struktura umožňuje účinné řízení školy.

Dokumentace upravující organizaci výchovně vzdělávací činnosti je vedena, organizace vyučování je v souladu s obecně závaznými právními předpisy. Dílčí nedostatky v povinné dokumentaci školy (třídní knihy, třídní výkazy) byly odstraněny v průběhu orientační inspekce.

Z poradních orgánů je zřízena pouze pedagogická rada. Metodická sdružení ani předmětové komise zřízeny nejsou. Jejich zřízení je součástí ročního plánu na školní rok 2000/2001.

Informační systém školy je operativní a účinný. Vedením je využíváno nástěnek ve sborovně a každodenního osobního styku.

Osobní data žáků i zaměstnanců jsou zajištěna proti zneužití.

Organizace vyučování odpovídá obecně závazným právním předpisům. Školní řád je podrobně

vypracován, má všechny stanovené náležitosti.

Styk školy s rodiči žáků probíhá především v rámci pravidelných třídních schůzek a v konzultačních hodinách jednotlivých učitelů. Spolupráce s rodiči je na velmi dobré úrovni. Rodiče se aktivně podílejí na akcích pořádaných školou.

Na veřejnosti se škola prezentuje především v místním tisku. Žáci se účastní celopražských sportovních a kulturních akcí. Pro propagaci školy je připravována ročenka. Žáci připravují dárky pro pacienty léčebny dlouhodobě nemocných.

Výroční zpráva je zpracována v souladu s obecně závaznými právními předpisy. Její obsah je propracovaný a slouží škole i jako zdroj pro sebehodnocení.

Informace důležité pro činnost školy jsou vyvěšeny na nástěnce ve sborovně. Rozhodnutí vydávaná ředitelem jsou jednoznačná, konkrétní a adresná.

Organizování je na velmi dobré úrovni.

Vedení a motivování pracovníků

Styl řízení ředitelky je demokratický, vedení využívá podnětů zaměstnanců pro zlepšování práce školy. Operativní řízení těsně navazuje na plánování a je pružné a účinné.

Tvořivost a iniciativa pracovníků je vedením podporována, schopnosti pracovníků jsou maximálně využívány při plánování výuky i tvorbě koncepčních materiálů. V úvahu při přidělování kompetencí a úkolů je brána odbornost a individuální schopnosti jednotlivých pracovníků.

Vedení školy se v dílčích oblastech nedaří motivovat všechny pedagogy pro práci moderními vyučovacími metodami a pro aktivní a tvůrčí přípravu na výuku.

Další vzdělávání probíhá pro všechny pedagogy pouze na nezbytné minimální úrovni. Ve školním roce 2000/2001 se účastnili výstavy věnované pomůckám a dalším materiálům pro žáky s SPU spojené se odbornými semináři. Formou referátů jsou učitelé průběžně seznamováni s novými metodami a formami práce. Novými publikacemi doplňovaná učitelská knihovna slouží jako další zdroj vzdělávání učitelů. Pro metodickou pomoc začínajícím vyučujícím je vždy určen zkušený uvádějící pedagog.

Pracovníci školy jsou pravidelně hodnoceni na základě stanovených kritérií, se kterými jsou seznámeni.

Vedení a motivování je na velmi dobré úrovni.

Kontrolní mechanismy

Systém vnitřní kontroly vůči celé organizační struktuře není písemně stanoven, nejsou vytvořeny strukturované plány kontrolní činnosti.

Kontrolu výchovně vzdělávacího procesu provádí ředitelka školy a její zástupkyně. Ve školním roce 2000/2001 bylo doloženo pět hospitací. Standardizované zápisy z hospitací jsou zakládány. Výsledky jsou s pracovníci projednány a na jejich základě jsou přijímána odpovídající opatření. Celková analýza výsledků kontrol není prováděna.

Kontrolní systém nezaznamenal nedostatky v oblasti plnění závazných osnov, zjištěné ČŠI.

Kontrolu provozu provádí ředitelka školy ve spolupráci se správcem budovy.

Pro evaluaci výsledků výuky jsou využívány interní srovnávací testy, vypracované učiteli školy. Ve školním roce 1999/2000 byl proveden srovnávací test ve spolupráci se ZŠ Na Balabence.

Kontrolní mechanismy jsou pouze vyhovující.

Hodnocení kvality řízení

Kvalita plánování je stejně jako kvalita organizování a vedení a motivování je velmi dobrá. Citelně slabá místa jsou v oblasti kontrolních mechanismů. Celkově je kvalita řízení velmi dobrá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- rozhodnutí kterým se mění zařazení do sítě škol a předškolních zařízení ze dne 19.7.2000, vydané MŠMT ČR pod č.j. 23 752/2000-21
- třídní knihy
- třídní výkazy
- katalogové listy
- evidence žáků školy
- školní řád
- rozvrh hodin
- záznamy z pedagogických rad
- osobní dokumentace žáků s postižením
- kniha úrazů
- personální dokumentace
- protokoly a záznamy o provedených kontrolách
- výroční zpráva za školní rok 1999/2000
- Výkaz o speciálních školách Škol (MŠMT) V 4a-01 z 5.10. 2000
- učební plán
- tematické plány
- organizační řád školy
- koncepce rozvoje školy
- plán práce na školní rok 2000/2001
- týdenní plány
- projekt protidrogové prevence na rok 2000/2001

ZÁVĚR

Pozitiva

- velmi dobré vztahy a velmi dobrá úroveň komunikace a spolupráce mezi školou, žáky a rodiči.
- demokratický styl řízení, přátelská pracovní atmosféra ve škole

Negativa

- rezervy v kontrolní činnosti
- nedostatečné vybavení učebními pomůckami a moderní didaktickou technikou

Personální, materiální i psychohygienické podmínky školy jsou průměrné.

V oblasti plánování výuky, stejně jako v oblasti organizace, forem a metod výuky jsou pozitiva a negativa téměř v rovnováze. Pozitiva převažují v oblastech motivace, hodnocení, interakce a komunikace. Celkově je kvalita výchovně-vzdělávacího procesu ve sledovaných oblastech průměrná.

Kvalita plánování je stejně jako kvalita organizování a vedení a motivování velmi dobrá. Citelně slabá místa jsou v oblasti kontrolních mechanismů. Celkově je kvalita řízení velmi dobrá.

Škola je ve sledovaných oblastech vzhledem ke kvalitě vzdělávání a kvalitě řízení celkově hodnocena jako průměrná.

Ve vztahu ke sledovaným oblastem vzdělávání využívá škola finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu účelně.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Karel Kaprálek

.....

Další zaměstnanci ČŠI

Mgr. Karel Kuchler

V Praze dne 26. ledna 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 31.ledna 2001

Ředitelka školy

Podpis

Mgr. Stanislava Prouzová

.....

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Magistrát hlavního města Prahy, odbor školství Novodvorská 1010, 140 00 P4	28.února 2001	015 093/01-5103
Zřizovatel	-	-
Rada školy	-	-

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
2001-02-15	010 161/31-5103	Připomínky byly podány.-